

Schwarz, Michal; Blažek, Václav

Jaroslav Vacek (*26. 1. 1943 – †23. 1. 2017)

Linguistica Brunensia. 2017, vol. 65, iss. 1, pp. 115-126

ISSN 1803-7410 (print); ISSN 2336-4440 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/136661>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Jaroslav Vacek (*26. 1. 1943 – †23. 1. 2017)

Jaroslav Vacek se narodil 26. ledna 1943 v Litostrovu u Brna. Jeho rodina lesního úředníka pocházela z Třeboňska z jižních Čech, kam se vrátila zpět ještě dřív, než Vacek začal chodit do školy. Již od útlého dětství projevoval nadání pro studium cizích jazyků, v čemž ho rodina podpořila zajištěním soukromé výuky. I najatá lektorka Vacka podněcovala k rozsáhlé četbě a vedle jazykového vzdělání ho podnítila k širšímu rozhledu i hlubšímu zájmu o cizí země. Ještě před vstupem na univerzitu Vacek uměl německy, anglicky, francouzsky a v základech i španělsky. Díky vynikajícím schopnostem mu bylo i bez stranických vazeb povoleno zahájit studium na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, kde byl od roku 1960 přijat na kombinaci angličtiny a hindštiny. Mezi jinými ho ovlivnili filolog z Pražského lingvistického kroužku Bohumil Trnka a indologové Kamil Zvelebil, Odolen Smékal a Ivo Fišer. Vackův indologický ročník byl nicméně krátce po zahájení studia převeden na specializaci v tamilštině. Samotného Vacka ale záhy vyzvali, aby se odborně zaměřil i na hindštinu, aby mohl případně pokračovat v práci stárnoucího profesora Pořízky. Vackovo slibné určení nezkazila po studiích absolvovaných s vyznamenáním (1965 – specializace v tamilštině a sanskrutu) ani povinná vojenská služba v délce jednoho roku (1966). Od ledna 1967 pak nastoupil jako asistent na Ústav asijských studií a afrikanistiky, kde učil o sanskrtských textech a literatuře a ještě v říjnu 1967 získal titul PhDr.

Značné problémy Vackovi začaly po politických změnách roku 1968. Navzdory potížím ještě roku 1972 předložil kandidátskou disertaci. Její obhajoba však byla z politických důvodů na řadu let zablokována a Vacek už nesměl odjet ani na dohodnutou vědeckou stáž do Indie. Disertaci směl obhájit o sedm let později (1979) po zásadní změně v kariéře. Tu představovala náhlá režimní potřeba založení a rozvoje mongolistiky. Vackovi byl tento úkol direktivně nařízen jako podmínka setrvání na univerzitě, přestože tehdy vůbec neuměl mongolsky. Dost možná tehdy Vacka upřednostnili jako nesinologa kvůli palčivé sovětsko-čínské roztržce. Náhlá politická izolace Mongolska od Číny hrozila selháním rozvoje mongolského hospodářství, pokud by SSSR nenahradil výpadek čínské pomoci v Mongolsku asistencí jiných vyspělých spřátelených zemí, jako bylo v tehdejší době Československo (edukace jazykově vybavených osob měla sloužit rozvoji hospodářských styků). Pro mongolistiku se totiž vhodněji nabízel sinolog Jiří Šíma, který se mongolštině aktivně věnoval i pod vedením Pavla Pouchy při Orientálním ústavu Československé akademie věd. Šíma mimo jiné sestavil dosud jediný *Mongolsko-český a česko-mongolský kapesní slovník* a výběr Vacka jako zakladatele mongolistiky byl pro něj osobně velmi těžký. Vedlejší rysy personální politiky za minulého režimu všeobecně zahrnovaly důraz na nekumulování funkcí a vytváření vnitřní konkurence. Ještě před Vackem/Šímou tvořili druhou dvojici českých akademiků pro Mongolsko Pavel Poucha a Lumír Jisl, i když i zde byly k angažování Jisla místo Pouchy na konkrétní práci odborné dů-

vody (Jisl byl studovaný archeolog). Také Vacek proto znamenal pro zakládání mongolistiky nesporný přínos a bez diskuse se zasloužil o rozvoj mongolistiky jako profilově filologického oboru, který výborně obstál v celosvětovém měřítku.

Na základní zvládnutí mongolštiny dostal Vacek necelý rok počínaje od podzimu 1975, kdy náhle odjel do Mongolska, kam se pak ještě osm let vracel. Podobně jako dříve Poucha, díky své původní specializaci mohl i Vacek v Mongolsku nabídnout školení v sanskrtu (výpůjčky v buddhistické terminologii se totiž dostaly i do běžného jazyka, navíc menší množství mniců, které smělo vyznávat a studovat znovu povolený buddhismus, potřebovalo i moderní výuku jazyka). V Mongolsku se Vacek dostal do péče důsledného učitele a mongolisty Džüdgerína Luvsandordže. Oba již po několika měsících začali sestavovat první z více učebnic a Luvsandordž nakonec následoval Vacka do Prahy na Karlovu univerzitu, kde dodnes stále aktivně působí jako lektor, i když je již v penzi. Propojení obou osobností se zúročilo v metodě výuky mongolštiny, která kombinuje lingvistickou strukturní analýzu větných vzorců s jejich memorováním a slovními obměnami. Takový typ výuky se do té doby na mongolštinu neaplikoval, i když již dříve dostupné popisy jazyka byly velmi kvalitní. Výsledkem Vackovy práce je učebnice hovorové mongolštiny z roku 1979, jejíž anglická jazyková mutace z roku 2004 (a, b) se začala používat na předních pracovištích nejen v západním světě, ale i přímo v Mongolsku na Mongolské státní univerzitě, kde podle ní vyučují zahraniční studenty v mongolském vládním stipendijním programu. O rozvoj české mongolistiky se Vacek zasloužil i založením odborného časopisu *Mongolo-Tibetica Pragensia* (od roku 2001) Doc. Luvsandordž se stal Vackovým úzkým kolegou a vedle několika učebnic spolu vydali i edice několika textů, např. *Čilayun-u bičig* (1997a). Jindy Vacek spolupracoval např. s S. Dulamem (2008a).

Po vyhovění politickému úkolu založení mongolistiky (tj. po publikaci první příručky o mongolštině roku 1979 a zahájení pravidelné výuky) směl Vacek vyjet i do Indie a vrátit se ve značném rozsahu k indologii, přesněji tamilským studiím a původnímu česko-indickému výzkumnému projektu. Indologická specializace nakonec zůstala hlavní náplní Vackovy odborné práce a široce koncipované výzkumy ve fonetice, morfologii, starotamilské literatury a mytologických příběhů daly vznik i druhému odbornému periodiku *Pandanus* (od roku 2002).

Díky pracovním úspěchům se Vacek po převratu roku 1989 stal ještě v prosinci vedoucím mateřského Ústavu asijských studií a afrikanistiky (do roku 1991 a pak dále do roku 1993 zástupcem vedoucího), nicméně záhy byl ústav vnitřně rozdělen na tři samostatná areálová podpracoviště pro Indii, Dálný Východ a Blízký Východ (+ Afriku). Mongolistika zůstala vzhledem k osobnosti Jaroslava Vacka přiřčena k indologii a později se při ní začala formovat tibetanistika. Indologii Vacek po převratu zásadně rozkošatil obnovením výuky tamilštiny, bengálštiny a romštiny. Takto široce koncipované pracoviště přijalo roku 2006 název Ústav jižní a centrální Asie.

Záhy po změně režimu Vacek úspěšně absolvoval habilitační řízení, avšak titul docent nosil pouhé dva roky, neboť v roce 1993 úspěšně prošel jmenovacím řízením a stal se řádným profesorem Univerzity Karlovy. Akademické kontakty v Evropě Vacek posílil v nových podmínkách půlroční pracovní stáží v Německu na univerzitě v Berlíně (1992), kam dále dojížděl

pravidelně přednášet. Vzhledem k výbornému zahraničnímu renomé byl v letech 1994–1997 pověřen funkcí prorektora pro zahraniční vztahy. Podruhé se Vacek dostal do univerzitně-politické funkce v letech 2003–2006 jako děkan Filozofické fakulty. Ryze s odbornou prací souvisí řada ocenění: Zlatá medaile Univerzity Karlovy (1997) a Pamětní medaile od stejné univerzity (2006). Vackovu práci v mongolistice ocenilo Mongolsko Medailí přátelství (2010), kterou Vackovi udělil mongolský prezident Cachjagín Elbegdorž. Analogické státní vyznamenání dostal Vacek i za indologickou práci o tamilské literatuře od indického prezidenta H. E. Pranab Mukherdžího (2013). Dvě odborná indologická ocenění Vacek získal jednak v Paříži od francouzské Association Culturelle des Tamouls at Vauréal (2012) a jednak v Indii od Annamalaiské univerzity v Tamilnádu (2013).

V indologickém výzkumu se Vacek zpočátku věnoval proto-indickým nápisům (1967a, 1969a, 1969b, 1970d, 1970e), později především fonologii tamilštiny a sanskrtu (např. sibilanty ve starých indoáráských jazycích – 1976a) a vedle toho morfologii tamilštiny (1970a) a tamilské literatuře (1989a, b, 2000b, 2002e–g, 2003b, 2004g, 2005d, 2006e, 2007a, 2007f, 2008d, 2009g, 2010b, 2011a–c, 2012a–b, 2013d–f, 2014a–b), případně tamilské etymologii (1998b, 2000d).

V odborné sféře se autorsky podílel na vzniku řady příruček a úvodů do studia indických jazyků a proto-indických kultur (1970c, 1970d, 1973a, 1974a, 1975a, 1995a, 2000e, 2001e) nebo se spolupodílel na významné publikaci o staroindické literatuře (1996a). Dále psal o indologii (2011d–f), o jevu reduplikace (1988a), o ohrožených jazycích (2013c) nebo překládal příručky i pro širší čtenářskou obec, např. o Indii (1998a), o Ájurvédě (2000c, 2002b), o hinduismu (2001a), meditaci a emocích (2001b, 2004c).

Pro českého neakademického čtenáře Vacek přeložil indické texty z různých žánrů a období, s Janem Filipským Ašókovy nápisy (1970b) a *Bhagavadgítu* (1976b, 2000a, 2007b). Z moderních veršů např. Vikram Séth (1997b). Pro řadové uživatele Vacek přispěl spoluprací na příručkách češtiny pro Mongoly (1978c) nebo na tlumočnických cvičeních (1988b).

Jako zakladatel mongolistiky společně s mongolskými lektory napsal několik základních příruček k výuce mongolštiny, které zcela ovlivnily podobu oboru a nakonec mu daly mezinárodní rozměr (1978b, 1979a, 1985b, 1989c, 1990a, 2004a–b).

Znalost mongolštiny Vacek zúročil sérií studií o vztazích altajských a drávidských jazyků a nikterak se přitom nevyhýbal hypotetické myšlence jejich vzdálené genetické příbuznosti (2007g), kdy si s lektorem Luvsandordžem všiml i obdob mezi mongolštinou a nivčštinou (1992d). Nejvíce se vedle obecného problému vztahu altajského a drávidského civilizačního okruhu věnoval lexikálním paralelám ze sémantického hlediska (1977a, 1978a, 1981a, 1983a, 1984a, 1985a, 1986a, 1987a–b, 1992a–c, 1993a, 1994a–b, 1996b–c, 2001c–d, 2002a+c–d, 2004d–e, 2005a, 2005c, 2006a–c, 2007c–d, 2008c, 2009a–d, 2009f, 2010c–d, 2012c, 2013a–b, 2013g, 2014c, 2015a) nebo z užšího hlediska analogií ve fonetické struktuře morfémů (2003a, 2004f, 2005b, 2006d, 2007e, 2008b, 2009e, 2010a, 2011g).

1967

- (a) Protoindické nápisy rozluštěny? *Nový orient* 22(4), s. 107–109.

1969

- (a) Luštění protoindického písma. *Nový orient* 24(6), s. 171–177.
 (b) Indická písma. *Nový orient* 24(10), s. 302–308.

1970

- (a) [+ ZVELEBIL, Kamil] *The Tamil of a 19th Century Ballad (Phonemic Inventory and Morphology)*. In: *Introduction to the Historical Grammar of the Tamil Language*. Praha: Academia, s. 103–222.
 (b) [překlad, + FILIPSKÝ, Jan] *Ašóka*. Praha: Svoboda.
 (c) *Úvod do studia indických jazyků*, I. Praha: Universita Karlova.
 (d) Problém neindoevropského jazykového substrátu v ide. jazycích Indie – se zřetelem k Ašókovým nÁPISŮM. *Zprávy ČSO při ČSAV VIII(1)*, s. 83–88.
 (e) The Problem of the Indus Script. *Archiv orientální* 38, s. 198–212.

1973

- (a) *The Study of the Indian Linguistic Area: Present State and Future Demands*. Praha. Kandidátská disertace. FF UK.

1974

- (a) Three Publications on the Protoindic Civilization. *Archiv orientální* 42, s. 245–252.

1975

- (a) [+ PREINHAELTEROVÁ, Hana] *Úvod do studia indických jazyků II*. Praha: Universita Karlova.

1976

- (a) *The Sibilants in Old Indo-Aryan (A Contribution to the History of a Linguistic Area)*. Prague: Charles University.
 (b) [překlad, + FILIPSKÝ, Jan] *Bhagavadgíta*. Praha: Odeon.

1977

- (a) Helnij garlyn holboony tuhaj (mongol dravid helnij barimtan deer). In: *Olon ulsiin mongolč erdemtnii III ih hural*. II-r bot'. Ulaanbaatar, s. 44–55.

1978

- (a) The Problem of the Genetic Relationship of the Mongolian and Dravidian Languages. *Archiv orientální* 46, s. 141–151.
 (b) [+ PÜREV-OČIR, Bjambažavyn] Lexical Pairs in Mongolian. *Archiv orientální* 56, s. 370–386.
 (c) [+ MASÁKOVÁ, Miluše – LUVSANDŽAV, Čojdžavyn] *Učebnice češtiny pro Mongoly: Eperimen-*

tální učební text pro mongolské občany, kteří se v ČSSR připravují pro výkon povolání. 5. díl. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

1979

- (a) [+ LUVSANDORDŽ, Džügderijn {LUBSANGDORJI, Jugderiin}- LUVSANDŽAV, Čojdžavyn] *Učebnice mongolštiny: hovorový styl*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

1981

- (a) The Dravidian-Altaic relationship. Lexical and Sound Correspondences. In: *Proceedings of the Vth International Conference-Seminar of Tamil Studies* 1. Madras, s. 159–170.

1983

- (a) Dravidian-Altaic: the Mongolian and Dravidian Verbal Bases. *Journal of Tamil Studies* 23, s. 1–17.

1984

- (a) Drávidsko-altajské vztahy z nového pohledu. In: *Zprávy ČSO XXV(1)*, s. 87–105.

1985

- (a) The Mongolian and Dravidian Verb Phrase (Its Pattern and the Underlying Verbal Forms). *Studia Orientalia Pragensia XIV*, s. 26–45.
 (b) [+ LUVSANDORDŽ, Džügderijn {LUBSANGDORJI, Jugderiin}] *Učebnice mongolštiny. Moderní spisovný jazyk*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

1986

- (a) K otázce srovnání drávidských a altajských jazyků. In: *Jubilejní ročenka Kruhu moderních filologů při Československé Akademii věd*, s. 12–18.

1987

- (a) Towards the Question of Comparing Dravidian and Altaic. In: *Information Bulletin. International Association for the Study of the Cultures of Central Asia (Moscow)* 13, s. 5–16.
 (b) The Dravido-Altaic Relationship. Some Views and Future Prospects. *Archiv orientální* 55, s. 134–149.

1988

- (a) O jednom aspektu zdvojování v jazyce (na okraj jazykových univerzálií). In: *XVII. Ročenka Kruhu moderních filologů při Československé Akademii věd*, s. 9–18.
 (b) [+ KRAEMEROVÁ, Alice - FORMÁNKOVÁ, Marie] *Tlumočnická cvičení, vybrané reálie ČSSR (česká část)*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

1989

- (a) [+ SUBRAMANIAN, Shanmuga Velayutham] *A Tamil Reader, Introducing Sangam Literature*. Vol. 1. Madras: International Institute of Tamil Studies.
- (b) *A Tamil Reader, Introducing Sangam Literature*. 2. *Vocabulary*. Vol. 2. Madras: International Institute of Tamil Studies.
- (c) [+ PŮREV-OČIR, Bjambažavyn – GROLLOVÁ, Ivana] *Lexikální a stylistická cvičení v mongolštině*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

1990

- (a) [+ LUBSANGDORJI, Jugderiin {LUVSANDORDŽ, Džügderijn}] *Otázky a odpovědi: texty pro rozvíjení dialogu v mongolštině*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

1992

- (a) The Dravidian and Mongolian Linguistic Comparison. In: *Contacts between Cultures, South Asia*, Vol. 2. *Selected Papers from the 33rd International Congress of Asian and North African Studies* (Toronto, Aug 1990), s. 137-139.
- (b) To laugh, to smile, to deride in Dravidian and Mongolian. *Journal of Dravidian Studies* 2(2), s. 147-151.
- (c) Dravidian and Mongolian „to be, to become, to exist (in a place)“ and the Negative Verbs of Existence. In: *Ex pede pontis*, Sborník Orientálního ústavu AV ČR, s. 253-263.
- (d) [+ LUBSANGDORJI, Jugderiin {LUVSANDORDŽ, Džügderijn}] New Mongolian Nivkh (Ghiliak) Lexical Parallels. *Archiv orientální* 60, s. 409-430.

1993

- (a) Lexical Parallels in the Dravidian and Mongolian Comparison. *Archiv orientální* 61, s. 401-411.

1994

- (a) Dravidian-Mongolian-Chuvash Kinship Terms. *Archiv orientální* 62, s. 401-414.
- (b) To say, To speak, To prattle, To shout in Dravidian and Mongolian. *Journal of Dravidian Studies* 4(1), s. 1-17.

1995

- (a) Lexical Features of the Indian Linguistic Area. *Journal of Dravidian Studies* 5(1), s. 17-28.

1996

- (a) [+ ZBAVITEL, Dušan] *Průvodce dějinami staroindické literatury*. Třebíč: Arca JiMfa (kapitoly o klasické tamilské literatuře, s. 174-207, 349-363, 394-421, 454-461).
- (b) Dravidian and Mongolian. Summary of Results. *Archiv orientální* 64, s. 31-46.
- (c) 'To grow, to rise, to be great' in Dravidian and Altaic. 1. Stems with initial vowels. *Archiv orientální* 64, s. 295-334.

1997

- (a) [překlad, + LUBSANGDORJI, Jugderiin {LUVSANDORDŽ, Džügerijn}] *Čilayun-u bičig, A Mongolian Prophetic Text*. Prague: Charles University.
- (b) [překlady veršů] Séth, Vikram. *Vhodný nápadník 1-2*. Praha: Knižní klub. 1. svazek, s. 7, 79, 85, 86, 115-121, 167, 169, 196, 198, 199-201, 212, 563, 571, 572, 573-4, 703, 736, 806; 2. svazek, s. 7, 41, 150, 151, 222, 230, 243, 255, 271-2, 296, 337, 338, 341-2, 426, 464, 478, 540, 691-2, 709, 727, 732, 773, 806, 808, 832.

1998

- (a) [překlad, + ZBAVITEL, Dušan - VACEK, Lukáš] JOHNSON, Gordon. *Svět Indie*. Praha: Knižní klub/Balios, s.1-83, 185-240.
- (b) Tamil Etymological Notes 1. *Journal of Dravidian Studies* 8(2), s. 133-145.

2000

- (a) [překlad, + FILIPSKÝ, Jan] *Bhagavadgíta neboli zpěv Vznešeného*. Praha: Votobia.
- (b) [překlad] Vásanti. *Paláce nebeské*. Praha: Triton.
- (c) [překlad] Schrott, Ernst. *Ájurvéda pro každý den*. Praha: Knižní klub.
- (d) Tamil Etymological Notes 2. *Journal of Dravidian Studies* 10(1), s. 19-42.
- (e) [+ MILTNER, Vladimír] *Hindi Astadhyayi, or, Hindi vade-mecum*. Prague: Karolinum Press.

2001

- (a) [překlad] CROSS, Stephen. *Hinduismus*. Praha: Ikar.
- (b) [překlad] GOLEMAN, Daniel. *Meditující mysl. Typy meditační zkušenosti*. Praha: Triton.
- (c) Dravidian and Altaic 'hot - fire - heat' (DEDR 1458 and the related etyma with initial k-/g-). In: *Grammaticus (Adolfu Erhartovi k 75. narozeninám)*. Brno, s. 175-200.
- (d) Dravidian and Altaic 'fire - glow - light' (tVL-; dVL-; nVL-; VL-). In: *Toffa-e-Dil. Festschrift Helmut Nespital*, Bd. 1. Reinbek: Wezler Verlag für Orientalistische Fachpublikationen, s. 561-576.
- (e) [+ ZVELEBIL, Kamil - DVOŘÁK, Jan] *Nilgiri areal studies*. Prague: Karolinum Press.

2002

- (a) *Dravidian and Altaic 'Water - Viscosity - Cold'. An Etymological and Typological Model*. Prague: The Karolinum Press.
- (b) [překlad] RHYNER, Hans Heinrich. *Zdraví, mládí a optimismus s Ajurvédou*. Bratislava: Aktuell.
- (c) Emphasizing and Interrogative Enclitic Particles in Dravidian and Altaic. *MONGOLICA PRAGENSIA '02, Ethnolinguistics and Sociolinguistics in Synchrony and Diachrony*, s. 151-185.
- (d) Dravidian and Altaic „Deer - Antelope - Bull“. *Indologica Taurinensia* XVIII, s. 251-266.
- (e) Literary Clichés in Sangam: On the Syntagmatics and Symbolism of *neytal*. *Archiv Orientalní* 70, s. 169-186.

- (f) Types of formulaic expressions in Sangam. A preliminary survey of their structural patterns. *Pandanus '01, Research in Indian Classical Literature*, s. 123-157.
- (g) Old Tamil literary formulae connected with *mullai* (attributive phrases). *Pandanus '02, Nature in Indian Literatures and Art*, s. 127-163.

2003

- (a) *Verba dicendi* and related etyma in Dravidian and Altaic (Etyma with initial sibilants of affricates). *MONGOLICA PRAGENSIA '03, Ethnolinguistics and Sociolinguistics in Synchrony and Diachrony*, s. 175-205.
- (b) Nature as Symbolic Code in Old Tamil Love Poetry. *Pandanus '03, Natural Symbols in Literature*, s. 215-230.

2004

- (a) [+ LUBSANGDORJI, Jugderiin {LUVSANDORDŽ, Džügderijn}] *Colloquial Mongolian. An Introductory Intensive Course*. Vol. 1. Prague: Triton.
- (b) [+ LUBSANGDORJI, Jugderiin {LUVSANDORDŽ, Džügderijn}] *Colloquial Mongolian. An Introductory Intensive Course*. Vol. 2. Prague: Triton.
- (c) [překlad] *Destraktivní emoce. Rozhovory vědců s dalajlámou*. Praha: Ikar.
- (d) Dravidian and Altaic „Sheep – Deer – Cattle“. In: *South-Indian Horizons (Felicitation Volume for François Gros on the occasion of his 70th birthday)*. Ed. Jean-Luc Chevillard and Eva Willden. Paris: École Française d'Extrême-Orient, s. 333-345.
- (e) Dravidian and Altaic – In Search of a New Paradigm. *Archiv orientální* 72, s. 384-453. (Reprinted in: *International Journal of Dravidian Linguistics* XXXV(1), 2006, s. 29-96.)
- (f) *Verba dicendi* and related etyma in Dravidian and Altaic 2.1. Etyma with initial velars. *MONGOLICA PRAGENSIA '04, Ethnolinguistics and Sociolinguistics in Synchrony and Diachrony*, s. 195-230.
- (g) Old Tamil literary formulae connected with *mullai* (2. *mullai* as attribute, complex phrases, anthropomorphic contexts). *Pandanus '04, Nature in Literature*, s. 143-170.

2005

- (a) Dravidian and Altaic 'to break, to beat, to crush, to rub' (Ta. *kavi* – Mo. *xabir-* / *xayar-* – MT. *KAPU-* / *KAV'BL-* / *KANTARĀ-* – OT. *kam-* / *kak-*). *Archiv orientální* 73, s. 325-334.
- (b) *Verba dicendi* and related etyma in Dravidian and Altaic 2.2. Etyma with initial velars and final liquids. *MONGOLICA PRAGENSIA '05, Ethnolinguistics and Sociolinguistics in Synchrony and Diachrony*, s. 171-197.
- (c) Dravidian and Altaic parts of the body 1. Breast. *Acta Mongolica* 5(246), s. 65-70.
- (d) „Parrot“ in Old Tamil Sangam Literature – formulas and images. *Pandanus '05, Nature in Literature, Myth and Ritual*, s. 69-112.

2006

- (a) Dravidian and Altaic – In search of a New Paradigm. *International Journal of Dravidian Linguistics* XXXV(1), s. 29–96.
- (b) Dravidian and Altaic ‘to bow, bend, stoop, incline, curve’. 1. (C)VC- roots with initial labials and medial velars or labials. *Archiv orientální* 74, s. 183–202.
- (c) Dravidian and Altaic parts of the body 2. Hair, feather. *Acta Mongolica* 6(267), s. 79–82.
- (d) *Verba dicendi* and related etyma in Dravidian and Altaic 3.1. Etyma with initial labials (p-, b-, f-, v-, m-). In: *MONGOLICA PRAGENSIA '06, Ethnolinguistics and Sociolinguistics in Synchrony and Diachrony*, s. 163–190.
- (e) Dog in Sangam literature – as a part of the description of nature. *Pandanus '06, Nature in Literatures and Ritual*, s. 177–190.

2007

- (a) *Flowers and Formulas. Nature as Symbolic Code in Old Tamil Love Poetry*. Prague: Charles University.
- (b) [+ FILIPSKÝ, Jan] *Bhagavadgīta*. In: *Základní texty východních náboženství I. Hinduismus* (Ed. ZBAVITEL, Dušan). Praha: Argo, s. 91–167.
- (c) Dravidian and Altaic parts of the body – 3. Heart, chest, inside, mind, thought. *Mongolian Studies* 22(2), s. 27–45.
- (d) Dravidian and Altaic to bend / to bow – elbow / knee / ankle. Initial dental stop or nasal, medial velar or labial. *Archiv Orientální* 75(3), s. 395–410.
- (e) *Verba dicendi* and related etyma in Dravidian and Altaic 3.2. Etyma with initial labials (p-, b-, f-, v-, m-) and root-final liquids and retroflex stops. *MONGOLICA PRAGENSIA '07 sive Folia linguarum Orientis selecta (FLOS), Ethnolinguistics, Sociolinguistics and Culture* 1, s. 85–111.
- (f) The pig in Sangam literature – images and textual properties. *Pandanus '07. Nature in Literature, Art, Myth and Ritual* 1, s. 93–114.
- (g) Dravidian and Altaic – a new macrofamily on horizon? *Mongolica. An International Annual of Mongol Studies* 20(41), s. 429–443.

2008

- (a) [+ DULAM, Sendenjaviin] *A Mongolian Mythological Text*. Ulaanbaatar: National University of Mongolia.
- (b) *Verba dicendi* and related etyma in Dravidian and Altaic 4.1. Etyma with initial dentals (t-, d-, n-). *MONGOLO-TIBETICA PRAGENSIA '08, Linguistics, Ethnolinguistics, Religion and Culture* 1(1), s. 99–133.
- (c) Dravidian and Altaic parts of the body 4. Liver, spleen. *Acta Mongolica* 8(306), s. 7–14.
- (d) The rat in Sangam literature – as a part of the description of nature. *Pandanus '08. Nature in Literature, Art, Myth and Ritual* 2(2), s. 51–72.

2009

- (a) Dravidian and Altaic – problems and solutions. *Rocznik Orientalistyczny* 62(1), s. 228–239.
- (b) Dravidian and Altaic ‘to bend’ – Ta. *kavi-* / *kavi*[-], Mo. *kebüi-* / *köbüre-*, MT. *KAMPĪ-* / *KEBĪLE-*. *MONGOL STUDIES XXX*(318), s. 157–168.
- (c) Dravidijski i altajskij – jazyki drevnix intensivnyx kontaktov. (Dravidian and Altaic – ancient high contact languages). In: *Problemy mongolovednyx i altaističeskix issledovanij*. Ėlista: Materialy meždunarodnoj konferencii, posvjaščennoj 70-letiju professora V. I. Rassadina, s. 50–58.
- (d) Dravidian and Altaic ‘to wave / to tremble – arm / shoulder-(blade) / wing’. *Acta Mongolica* 9(320), s. 7–14.
- (e) *Verba dicendi* and related etyma in Dravidian and Altaic 4.2. Etyma with initial dentals (*t-*, *d-*, *n-*) and root-final liquids and retroflex stops. *MONGOLO-TIBETICA PRAGENSIA* '09, *Linguistics, Ethnolinguistics, Religion and Culture* 2(1), s. 123–143.
- (f) Dravidian and Altaic – two layers in Dravidian due to ancient high contact? *MONGOLO-TIBETICA PRAGENSIA* '09, *Linguistics, Ethnolinguistics, Religion and Culture* 2(2), s. 77–109.
- (g) Cow (*ā*, *āṇ*) in Sangam literature – select properties and formulas. *Pandanus* '09. *Nature in Literature, Art, Myth and Ritual* 3(2), s. 115–128.

2010

- (a) *Verba dicendi* and related etyma in Dravidian and Altaic 5.1. Etyma with initial vowels (*i-*, *e-*, *u-*, *o-*, *a-*) and root-final stops, affricates, nasals and glides. *MONGOLO-TIBETICA PRAGENSIA* '10. *Linguistics, Ethnolinguistics, Religion and Culture* 3(1), s. 123–158.
- (b) The tiger in Sangam literature – select images and textual properties. *Pandanus* '10. *Nature in Literature, Art, Myth and Ritual* 4(1), s. 55–89.
- (c) Dravidian and Altaic parts of the body 5. ‘Extremities’ – head, finger, foot/leg. *Rocznik Orientalistyczny* 63(1), s. 271–283.
- (d) Dravidian and Altaic – ancient high contact languages? *International Journal of Dravidian Linguistic* 39(2), s. 117–138.

2011

- (a) Select images of the forest in Old Tamil Sangam literature. In: *The City and the Forest in Indian Literature and Art*. Ed. Danuta Stasik and Anna Trynkowska. Warszawa: Dom Wydawniczy Elipsa, s. 123–140.
- (b) ‘Hare’ – *muyal* – in Sangam literature, its description and related formulas. *Pandanus* '11. *Nature in Literature, Art, Myth and Ritual* 5(1), s. 37–54.
- (c) The role of inanimate and animate nature in the Old Tamil Sangam poetic code. *Annali della Facoltà di Lettere e Filosofia dell'Università degli Studi di Cagliari, Nuova Serie XXVIII*, s. 21–34.
- (d) Indology – a complex branch of knowledge. In: *Understanding India: Indology and Beyond*. *Acta Universitatis Carolinae, Philologica* 1, *Orientalia Pragensia XXVIII*, s. 171–176.

- (e) [+ МУКХИА, Harbans] Introduction. In: *Understanding India: Indology and Beyond*. Acta Universitatis Carolinae, Philologica 1, Orientalia Pragensia XXVIII, s. 9–13.
- (f) Zur Geschichte der Prager Indologie. Anfänge, Blütezeit, Untergang und Wiedergeburt. In: *Zehn Jahre Universitätspartnerschaft. Univerzita Karlova v Praze – Universität zu Köln. Kolloquium zur Universitäts- und Fachgeschichte*. Hrsg. von Walter Pape. Köln: Elektronische Schriftenreihe der Universitäts- und Stadtbibliothek Köln, Bd. 3, s. 157–164.
- (g) *Verba dicendi* and related etyma in Dravidian and Altaic 5.2. Etyma with initial vowels (i-, e-, u-, o-, a-) and root-final liquids. *MONGOLO-TIBETICA PRAGENSIA '11. Linguistics, Ethnolinguistics, Religion and Culture* 4(1), s. 135–160.

2012

- (a) 'Ghost' – pēy – in Old Tamil Sangam literature, select characteristics. *Pandanus '12. Nature in Literature, Art, Myth and Ritual* 6(1), s. 29–46.
- (b) Old Tamil Sangam akam lyrics – coded 'mini-narratives'? *Archiv Orientální* 3, s. 357–370.
- (c) Dravidian and Altaic 'fear, timidity, worry' 1. *MONGOLO-TIBETICA PRAGENSIA '11. Linguistics, Ethnolinguistics, Religion and Culture* 5(1), s. 91–108.

2013

- (a) Dravidian and Altaic – implications of the established parallels. *Mongolian Studies* 34, s. 209–234.
- (b) Dravidian and Altaic – a new beginning. In: *Proceedings of The X International Congress of Mongolists, August 9–13, 2011 / Олон улсын монголч эрдэмтдийн X их хурлын илтгэлүүд, IV боть*, Ulaanbaatar, s. 205–209.
- (c) 'Endangered languages' through the prism of the history of the Indian linguistic area. In: *Language Endangerment in South Asia*. Ed. Marappa Ganesan et al. Annamalainagar: Annamalai University, s. 179–201.
- (d) Repetition and variation as one important stylistic device of Old Tamil Sangam literature. In: *Stylistic Devices in Indian Literature and Art. Gargnano del Garda, September 16–18, 2010*. Ed. Giuliano Boccali and Elena Mucciarelli. Milano: Cisalpino – Istituto Editoriale Universitario, s. 73–84.
- (e) The image of 'snake' in Sangam poetry, selected characteristics. *Pandanus '13. Nature in Literature, Art, Myth and Ritual* 7(2), s. 33–48.
- (f) Old Tamil kings and chieftains as described in Sangam literature. In: *History and Society as Described in Indian Literature and Art. Part II. ŚRĀVYA. Poetry & Prose*. Ed. Lidia Sudyka and Anna Nitecka. *Cracow Indological Studies* XV, s. 325–354.
- (g) Three Dravidian and Altaic etymologies – 'to shrink, contract; to leave, abandon; to grind, pound'. In: *A Window onto the Other. Contributions on the Study of the Mongolian, Turkic and Manchu-Tungusic Peoples, Languages and Cultures Dedicated to Jerzy Tulisow on the Occasion of His Seventieth Birthday*. Ed. Agata Bareja-Starzyńska, Jan Rogala and Filip Majkowski. Warszawa: Dom Wydawniczy Elipsa, s. 248–257.

2014

- (a) 'Swift horses', a 'means of transport' as reflected in old Tamil Sangam literature. *Pandanus* '14. *Nature in Literature, Art, Myth and Ritual* 8(2).
- (b) Boom in Old Tamil Sangam studies? Present state and future demands. *Pandanus* '14. *Nature in Literature, Art, Myth and Ritual* 8(2).
- (c) Dravidian and Altaic 'fear, timidity, worry' II. *Mongolo-Tibetica Pragensia* '14 *Linguistics, Ethnolinguistics, Religion and Culture* 7(1), s. 121-140.

2015

- (a) Dravidian and Altaic 'to bind, sew, weave; thread, net, rope': selected lexemes in the context of previously established parallels. I. Initial vowels. *Mongolica Pragensia* '15 *Ethnolinguistics, Sociolinguistics, Religion and Culture* 8(1), s. 109-123.

LITERATURA:

OBERFALZEROVÁ, Alena. 2013. Jaroslav Vacek - life and work. *Mongolo-Tibetica Pragensia* '13. *Ethnolinguistics, Sociolinguistics, Religion and Culture*, 6(1), s. 11-22.

ŠÍMA, Jiří. 1987. *Mongolsko-český a česko-mongolský kapesní slovník*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

Poznámka: Příspěvek vznikl v rámci projektu GAČR, kód projektu: GA15-12215S.

Michal Schwarz

Department of Linguistics and Baltic Studies
Faculty of Arts, Masaryk University
Jaselská 18, 602 00 Brno
Czech Republic
schwarz@phil.muni.cz

Václav Blažek

Department of Linguistics and Baltic Studies
Faculty of Arts, Masaryk University
Jaselská 18, 602 00 Brno
Czech Republic
blazek@phil.muni.cz